

[Kulturministeren]

sker. Selvfølgelig skal Det Kongelige Teater have tilført flere midler for at kunne fungere tilfredsstillende, men der bør først skabes sikkerhed for både en forstærket ledelse af teatret og oprydning i overenskomster – med en klart udtalt vilje til kunst.

Forhandling

Arne Melchior (CD):

Måtte jeg starte med at sige tak til kulturministeren. Det væsentligste i svaret kan CD anerkende og glæde sig over. Ministeren slog fast, at Det Kongelige Teater er en uundværlig kunstnerisk institution i Danmark, og at teatret skal fastslå sin status som Danmarks nationalscene. Det er altså i denne ånd, vi forhandler om de praktiske metoder.

Ministeren nævnte i sin prisværdigt korte og klare tale tre hovedpunkter: Adskillelse af kunstarterne, nyt skuespilhus og en eventuel bestyrelse, eventuelt to efter en adskillelse af kunstarterne. Jeg skal forholde mig til de tre ting.

Vedrørende adskillelsen må jeg begive mig ud i lidt genbrug. Jeg vil gerne oplyse, at for 12 år siden, nemlig i februar 1979, førte vi her i huset også en debat om Det Kongelige Teater på grundlag af en forespørgsel. Dengang var der hele tre mennesker, der indså det, som alle taler for og om i dag, nemlig en adskillelse af kunstarterne. Jeg er stolt over at kunne sige, at de to andre var vor nuværende statsminister og tidligere teaterchef Henning Rohde og så i ubeskedenhed undertegnede som den tredje. Jeg vil gerne citere fra Folketingets forhandlinger 1978-79 sp. 6172 f. fra 8. februar 1979:

»Jeg tror . . . ikke . . . , at tripeldriften er en lyksalighed, som for enhver pris må bevares, og at noget meget alvorligt vil gå tabt, hvis vi opgiver den. Efter min mening er Det kgl. Teater uhåndterligt, ikke kun på grund af en utilfredsstillende bygning.« Ministeren – det var dengang Niels Matthiasen – sagde: »Der er driftsmæssige fordele, men der er så sandelig også det modsatte. Fremragende teaterledere har knækket halsen på den opgave. Folk, som havde været nær lederstillingen før, folk, som kom fra en stribe af ubrudte succeser andre steder fra, knækkede halsen, når de kom til Det kgl. Teater. Lad min spådom blive usandhed, men lad os tales ved om 3-4 år. Den nye teaterchef«

– og det var, dengang Henrik Bering Liisberg skulle tiltræde – »går ind til noget, som kommer til at se helt anderledes ud, når han sidder i stolen. Vi har set i hundredvis af kunstnere inden for alle kunstarter gå fra dette teater i fortvivlelse over, at de ikke kan få opgaver. Hovedmotivet til at gå er, at de har set sig selv gå i tomgang, at strålende, indtil verdensberømte kunstnere, men også mange, skal vi sige på det gode plan er gået til noget usikrere, fordi de manglede den udfordring og de opgaver, som er en nødvendighed for anstændige kunstnere til at udvikle sig. Derfor tror jeg, at fordelene ved de tre kunstarter under samme tag ædes op af ærgrelser og indre stridigheder.«

Vi troede altså dengang, at sådan burde det gøres, og det har altså kun taget 12 år – det er under dansk gennemsnit – før det har bredt sig til selv den tidligere kulturminister, hr. Ole Vig Jensen, i allernyeste tid.

Jeg mener her at være i overensstemmelse med gode folk, vigtige folk som teaterlederen Morten Grunwald, den allerede tidligere citerede skuespiller Jørgen Reenberg, Aage Haugland og mange andre, når jeg siger, at det er konstruktionen, der er forkert. Kom ikke og fortæl, at Henning Rohde, Henrik Bering Liisberg og Boel Jørgensen ikke er dygtige og hengivne folk! Selvfølgelig er de det, men de står over for en opgave, som ingen har forsøgt at efterligne efter dansk model, for den er uhåndterlig. Konstruktionen er forkert.

Vi støtter derfor, at ministeren nu på regeringens vegne vil gå vejen ad adskillelsen. Det vil så kræve et nyt skuespilhus. Henning Rohde har jo for nylig udgivet en lille bog, der hedder »Stærekassen – et levende Jammersminde«. Jeg mener, at uanset hvad David Rehling måtte finde på at sige, skal Stærekassen rives ned. Jeg vil gerne henvise til resultatet af den idékonkurrence, der foretog vistnok i 1977. Henning Rohde peger i sin lille bog på den løsning, som arkitekt Nils Koppel kom til. Jeg vil i hvert fald også pege på den vindende løsning fra dengang, som var udarbejdet af professor Knud Holscher sammen med arkitekt Svend Axelson.

Bevares, man kan diskutere, om et nyt skuespilhus skal ligge ved havnefronten eller andetsteds i byen, men jeg tror nu, man skal tage de præmierede forslag fra dengang, som vakte så stor begejstring i brede kredse af vort folk, og